

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii Congresului
cu privire la aprobarea (majorarea) cotei de contribuție a avocaților
la formarea bugetului Uniunii Avocaților

Profesia de avocat este o activitate legal reglementată, iar organizarea și exercitarea acesteia se face în condițiile și limitele prescrise de Legea nr. 1260-XV/2002 cu privire la avocatură, Statutul profesiei de avocat și Codul deontologic al avocaților din Republica Moldova. Reglementarea unor aspecte ale organizării profesiei se află și sub incidența unor norme speciale prevăzute în alte acte normative în vigoare.

Legea nr.1260-XV/2002 cu privire la avocatură, cu modificările și completările ulterioare, este singurul cadru juridic în vigoare în raport de care este organizată și se exercită profesia de avocat, se dobândește și se valorifică titlul profesional de avocat prin norme de ordine publică, întrucât organizarea și exercitarea profesiei de avocat nu aparține domeniului privat, iar titlul profesional de avocat nu poate fi dobândit ori atribuit în afara acestui cadru legal, care este obligatoriu pentru toate autoritățile publice, inclusiv și pentru instanțele judecătorești.

Profesia de avocat se exercită numai de avocații înscrși Lista cu drept de exercitare, membri ai Barourilor din circumscripția Curților de Apel Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat, unități componente ale Uniunii Avocaților din Republica Moldova – U.A.R.M. Constituirea și funcționarea de barouri în afara Uniunii Avocaților sunt interzise, iar actele de constituire și de înregistrare a acestora sunt nule de drept (art. 47 alin. 1). Barourile, împreună cu U.A.R.M., asigură exercitarea calificată a dreptului la apărare, competența și disciplina profesională, protecția demnității și onoarei avocaților membri.

Deci, în concepția legiuitorului, avocatura este un serviciu public, care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale, având scopul asigurării unei asistențe juridice calificate, astfel încât cei care doresc să practice această profesie, sunt obligați să respecte legea și să accepte regulile impuse de aceasta.

Deși avocatura este o profesie liberală și independentă, exercitarea sa trebuie să se desfășoare într-un cadru organizat, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare trebuie asigurată inclusiv prin aplicarea unor măsuri coercitive.

Instituirea prin Legea care reglementează modul de organizare și exercitare a profesiei de avocat, a unor obligații pentru persoanele în cauză, precum și a unor măsuri sancționatorii față de cei ce încalcă regulile prevăzute, este întru totul legitimă în asigurarea executării corespunzătoare a obligațiilor profesionale ale avocatului.

Așadar, cu referire la chestiunea privitor la contribuțiile avocaților, precizăm că avocatul are obligația conform prevederilor art. 54 alin. (6) lit. b) din lege, să achite cu regularitate și la timp contribuțiile stabilite pentru formarea bugetului Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

Având în vedere că avocatura este un serviciu public, al cărui specific impune necesitatea reglementării unor condiții de exercitare a acestei profesii, instituirea, prin Legea cu privire la avocatură a unor obligații pecuniare pentru avocați, precum și a unor măsuri sancționatoare față de cei ce încalcă regulile respective, nu este grevată de nici un viciu de drept.

Înțelegem că Legea nr.1260-XV/2002 cu privire la avocatură, nu stabilește cuantumul taxelor și al contribuțiilor datorate pentru formarea bugetului Uniunii Avocaților, totuși acestea sânt stabilite în mod legal de organele ei de conducere, în cazul de față, de către Congresul Avocaților din Republica Moldova.

În ceea ce privește corespunderea mărimii contribuției obligatorii datorată de avocații cu drept de exercitare a profesiei, cu nevoile curente și de perspectivă ale Uniunii Avocaților din Republica Moldova, menționăm că taxa lunară care la moment este pusă la plată, nu mai răspunde nevoilor actuale, perspectivelor pe termen scurt și mediu, planurilor de dezvoltare și consolidare a instituției avocaturii, precum și unei multitudini de alte angajamente care nu pot fi realizate de către organele de conducere ale U.A.R.M. fără susținerea financiară din partea corpului de avocați.

Nu poate fi neglijat nici faptul, că contribuția minimă la bugetul Uniunii Avocaților urmează să fie stabilită într-o proporție echilibrată, astfel încât, să corespundă capacității de plată a avocaților pe de o parte, iar pe de altă parte să fie reală și corectă, să nu trezească suspiciuni sau sentimente de indignare din partea celor care achită această taxă.

Totuși, nu putem trece cu vederea că plata respectivă se menține deja pe o perioadă excesivă de timp (aproximativ 10 ani, potrivit Hotărârii Congresului Uniunii Avocaților din 18 mai 2010), iar quantumul acesteia a rămas neschimbat ani în șir, necătfînd la faptul că a fost semnificativ extinse direcțiile de dezvoltare a instituției avocaturii. Or, nu putem să nu luăm în calcul, că din momentul aprobării de către Parlamentul Republicii Moldova a Legii nr. 102 din 28.05.2010 de modificare și completare a Legii cu privire la avocatură, *a fost creat un sistem binivelar de organe ale administrării avocaturii, instituite exigente noi privind admiterea și excluderea din profesia de avocat, consolidate structural organele teritoriale de autoadministrare a avocaților și nu în ultimul rând, a fost creat mecanismul legal privitor la instruirea inițială și continuă a avocaților și a avocaților stagiați, în vederea sporirii gradului de competență și eficiență a activității desfășurate de către titularii acestei profesii.*

În această ordine de idei necesită a fi remarcat, că prin Hotărârea Congresului Avocaților din 6 Octombrie 2017, a fost aprobată crearea Centrului de instruire inițială și continuă a avocaților și avocaților stagiați (pct. 13), care și-a început activitatea în temeiul Hotărârii Consiliului UARM nr.UA/C/18/15 din 16 februarie 2018 prin care a fost aprobat Regulamentul Centrului de Instruire al Avocaților.

Totodată, au fost aprobate modificări la prevederile art. 24 și 27 din Statutul profesiei de avocat (pct. 16 din hotărârea Congresului), referitor la stagiul profesional și modul de organizare a examenului de calificare, prin care au fost instituite reguli noi în ceea ce privește cerințele pentru admiterea la examenul de calificare a avocaților stagiați, etapele de desfășurare a examenului, precum și aplicarea sistemului informațional automatizat în cazul testării electronice și a desfășurării probei scrise.

Este de precizat, că potrivit Hotărârii Congresului din 6 Octombrie 2017, modificările și completările la Statutul profesiei de avocat urmau să intre în vigoare din data adoptării Hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților privind constatarea îndeplinirii condițiilor tehnice necesare pentru implementarea modificărilor și completărilor corespunzătoare, fapt care însă nu a putut fi realizat, datorită deficitului bugetar cu care Uniunea Avocaților se confruntă la momentul actual.

Astfel, menționăm că în anul 2017 au fost obținute încasări în mărime de 4.018.788 mil. lei din totalul sumei de 4.147.360 mil. lei care a fost preconizată, dintre care contribuțiile avocaților au constituit 3.099.828 mil. lei, iar în anul 2018 – încasări în sumă de 3.660.091 mil. lei din totalul de 4.762.181 mil. lei, dintre care 2.546.412 mil. lei au constituit contribuțiile avocaților.

Pe parcursul lunilor IANUARIE - AUGUST ale anului 2019, încasările au constituit 2.879.372 mil. lei, sau circa 50,37% din totalul plăților planificate în bugetul U.A.R.M.

(5.716.400 lei), dintre care 1.960.372 mil. lei – contribuțiile avocaților și datoriile acestora acumulate din anii precedenți.

Prin urmare, este evident că cu încasări sub cifra de 4 milioane de lei anual, din cele aproximativ 5.500.000 (cinci milioane cinci sute mii) lei necesare pentru acoperirea cheltuielilor într-un an bugetar, aducerea la îndeplinire a celor mai importante obiective și necesități ale avocaților din țară este dificil de realizat, în condițiile în care, mijloacele colectate permit acoperirea doar parțială a cheltuielilor curente legate de asigurarea resurselor necesare funcționării normale a Barourilor, desfășurării activității Centrului de Instruire al Avocaților și a serviciilor administrative ale Uniunii.

Pentru aceste motive, Uniunea Avocaților își propune ca prin majorarea taxei la contribuțiile profesionale, de la 100 lei la 150 lunar, să fie acoperit deficitul bugetar care în anul 2020 se anticipează a fi în mărime de 256.014 mii lei, iar restul mijloacelor acumulate din majorarea taxei nominalizate - în proporție de aproximativ 889.772 mii lei, să fie depuse anual pe un cont bancar separat, pentru a asigura realizarea proiectelor de dezvoltare pe termen lung și mediu. Important este de menționat, că mijloacele financiare respective vor fi gestionate doar în conformitate cu dispoziția concretă a Congresului Avocaților, în dependență de direcțiile de dezvoltare care vor fi apreciate ca fiind prioritare pentru avocații din Republica Moldova.

În acest sens, ținem să informăm că Uniunea Avocaților are deja deschis un cont în Banca Comercială „Moldova Agroindbank” S.A., în care sunt depozitați peste 170.000 mii lei și din care nu se efectuează de mai mulți ani la rând, careva plăți pentru acoperirea cheltuielilor curente.

În particular, Uniunea Avocaților planifică să fie clarificată definitiv problema imobilului din str. Bănulescu-Bodoni 53A, care în ultimii ani este subiect de discuție în cadrul sesiunilor ordinare ale Congresului Avocaților, prin identificarea celor mai optime soluții de rezolvare, în sensul reconstrucției edificiului în cauză, sau înstrăinării lui, în schimbul procurării unui alt imobil în centrul capitalei, destinat activității Centrului de Instruire al Avocaților și a Comisiei de licențiere a profesiei de avocat.

Exemplul de mai sus a fost redat în contextul necesității de a avea la dispoziție surse financiare speciale, pentru a putea renova imobilul existent, sau altul nou care va fi achiziționat, în vederea valorificării unui spațiu amenajat corespunzător, pentru petrecerea instruirii inițiale și continue (*aproximativ 2 săli pentru desfășurarea seminarelor pentru a acoperi volumul de cursuri obligatoriu pe parcursul unui an calendaristic - 40 ore pentru avocați și 80 ore pentru avocații stagiari*), precum și a unei săli dotate cu tehnică de calcul pentru organizarea orelor practice și a examenelor de admitere în profesia de avocat cu aplicarea sistemului informațional automatizat, corespunzător cerințelor consemnate în art. 24, 27 ale Statutului profesiei de avocat, cu modificările operate prin Hotărârea Congresului Avocaților din 6 Octombrie 2017.

Pe lângă domeniile exemplificate mai sus și care rezultă expres din prevederile Statutare, Uniunea Avocaților nu exclude importanța dezvoltării și altor proiecte pentru corpul de avocați, în dependență de direcțiile prioritare apreciate ca necesare de către Congresul Avocaților din Moldova, cum ar fi protecția socială și medicală a avocaților, înființarea Casei de Asigurări a Avocaților, crearea fondului de solidaritate, ș.a., realizarea cărora, nu poate fi adusă la îndeplinire fără a deține o rezervă de mijloace bănești special destinate capitolului date.

SECRETAR General interimar,

av. Miroslav ȘENDREA